

METEOROLÓGIAI VILÁGNAP – 2016. MÁRCIUS 23.

WORLD METEOROLOGICAL DAY – 23 MARCH 2016

Sáhó Ágnes

Országos Meteorológiai Szolgálat, 1024 Budapest, Kitaibel Pál u. 1. *saho.a@met.hu*

„Ha szeretnénk, hogy legyenek évszakok, melyek annak idején Vivaldit is inspirálták, akkor az emberiségnek radikálisan kell változtatnia a gazdaságban, az iparban, az agráriumban és az élet számos más területén kialakult szokásain” e gondolattal kezdte az idei Meteorológiai Világnap alkalmából tartott köszöntő beszédét *V. Németh Zsolt*, a Földművelésügyi Minisztérium környezetügyért, agrárfejlesztésért és hungarikumokért felelős államtitkára. Az államtitkár az idei világnapi témához, a „*Forróbban, szárazabbban, csapadékosabbban. Nézz szembe a jövővel!*” gondolathoz kapcsolódva emelte ki a

repe volt a Magyar Kormány hozzájárulásának: „Magyarország kormánya támogatást nyújtott két nagy múltú meteorológiai radar (Pogányvár és Napkor) felújításához, ezek modernizálása 2015-re már elkerülhetetlenné vált. A radarhálózat fejlesztése mellett a radar produktumok korszerűsítése is megtörtént: az OMSZ honlapján is elérhető, évtizedek óta működő, operatív mérésekből készült kétdimenziós nemzeti kompozit radarkép helyett az utóbbi évek fejlesztésének köszönhetően 2015-ben operatívává vált a háromdimenziós radar kompozit képek készítése.”

Radics Kornélia elnöki megnyitója

V. Németh Zsolt államtitkár köszönti a Világnapot

fenti gondolat kifejtéseként: a klímaváltozás felborítja az évszakok természetes rendjét, a szélsőséges időjárási események – hőhullámok, aszályok, heves esőzések, szökőárak – egyre gyakoribbá és intenzívebbé válnak. Ezek a jelenségek egy melegebb, szárazabb vagy éppen csapadékosabb jövő képét sejtetik és már most mérhető a változás. A földfelszín feletti levegő hőmérséklete meghaladott minden eddigi rekordot, az iparosodás előtti időkhöz képest 1 Celsius fokos az emelkedés.”

Az ünnepségen, melyre az Országos Meteorológiai Szolgálat dísztermében 2016. március 23-án 11 órakor került sor, utalt rá, hogy a világ országainak kormányai által 2015 decemberében elfogadott Párizsi Egyezmény „közös, de jól elhatárolható felelősségük tudatában” kötelezi az országokat arra, hogy minden erejükkel törekedjenek a fenyegető éghajlatváltozás elleni lépések megtételére.

A Meteorológiai Világszervezet által ajánlott téma kapcsán elismerését fejezte ki nemzeti meteorológiai szolgálatunk iránt, amely a megváltozott körülmények között továbbra is megállta a helyét, teljesítette megnövekedett feladatát, innovatív fejlesztésekkel szolgálta az ország pontos információkkal való ellátását. Ebben jelentős sze-

A magaslégköri mérések tekintetében is sikereket ért el az OMSZ a múlt évben. Példaként az államtitkár megemléltette: „új, gazdaságosabb szondát teszteltek le és vezettek be, részt vettek fejlesztésükben, tökéletesítésükben. A mérőhálózat is bővült és modernebbé vált. Az egyik jelentős mérőállomás-telepítés Gerecse-tetőn zajlott”.

2015-ben az OMSZ által kiadott, másnapra szóló előrejelzések komplex beválási mutatója 84,2% volt. Ez a mutató – ha kismértékben is, de – tovább javult az előző évekhez képest. Természetesen mindezen fejlesztések, korszerűsítések megvalósíthatatlanok lettek volna a kiváló szakembergárda odaadó, szakszerű munkája nélkül.

Az államtitkári köszöntőt *Radics Kornéliának*, az OMSZ elnökének megnyitója követte. Elnök asszony kiemelte kollégáinak segítőkész áldozatvállalását, a gyors és szakszerű lépéseket, melyek a fejlődés útján előbbre juttatták az intézményt. További példákkal támasztotta alá a szakmai eredmények méltatását. Kitért a nap ünnepeltjeinek külön köszöntésére, s a szakmai partnerszervezetek támogatásának jelentőségére is.

Két előadás követte a vezetői megnyitókat. *Horváth Gyula*, az OMSZ Megfigyelési Főosztályának vezetője: „Pon-

tosabban, megbízhatóbban, hitelesebben. Az ember szerepe a klímaváltozásban – egy kicsit másképp”, valamint Horváth Ákos: „Légveszély! Időjárási veszélyek – időjárási veszélyjelzés.” című előadása hangzott el.

Az előadások után került sor a Magyarország földművelésügyi minisztere által adományozott kitüntetések átadására. Schenzl Guidó Díjat adományozott a miniszter:

Molnár Károly nyugállományú alezredesnek – „több évtizedes előrejelzési tevékenységéért, a jégeső-elhárításban végzett kitarító munkájáért, valamint a katonameteorológia

lesztő tevékenységéért és példamutató vezetői munkásságáért.”

Dr. Lakatos Mónika éghajlati szakértő – „az éghajlatváltozással kapcsolatos kutatási és fejlesztési feladatokban végzett nemzetközi szinten is elismert értékes munkájáért, színvonalas publikációs tevékenységéért, valamint a kutatási együttműködésekben való aktív részvételéért.”

Dr. Pongrácz Rita egyetemi adjunktus – „az ELTE Meteorológiai Tanszékén végzett sikeres és színvonalas okta-

V. Németh Zsolt köszönti Tar Károlyt a Díj átadása előtt

Molnár Károly fogadja az államtitkár gratulációját

Horváth Gyula az Államtitkár méltató szavait hallgatja

Az Emlékplakett mellé Lakatos Mónika virágcsokrot is kap

elismertségének növelésében játszott kiemelkedő szerepéért”, valamint

Dr. Tar Károly kandidátusnak – „a vidéki és határon túli meteorológus hallgatók képzésében végzett oktatói tevékenysége, valamint a megújuló energiák használatának elősegítése és népszerűsítése terén végzett munkássága elismerésül.”

Pro Meteorológia Emlékérmeket kapott:

Horváth Gyula főosztályvezető – „az Országos Meteorológiai Szolgálat meteorológiai mérőhálózatának és megfigyelési tevékenységének megújításáért, kiemelkedő fej-

tási és kutatási munkásságáért, eredményes publikációs tevékenységéért, valamint a hazai és nemzetközi kutatási együttműködésekben való aktív részvételéért.”

Vadász Vilmos meteorológiai szolgáltató – „az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelző, agrometeorológiai és tájékoztató tevékenységének területén kifejtett szakszerű és színvonalas munkájáért.”

Miniszteri Elismerő Oklevelet kapott:

Molnár László osztályvezető – „az Országos Meteorológiai Szolgálat szolgáltatási tevékenységének és partneri

kapcsolattartásának területén kifejtett szorgalmas és áldozatos vezetői tevékenységéért.”

Soósné dr. Dezső Zsuzsanna *egyetemi adjunktus* – „*a szinoptikus meteorológia, a városklimatológia, valamint a műholdmeteorológia terén elért eredményes kutatási tevékenységéért, színvonalas oktatói és publikációs munkájáért.*”

Suhai György *ügyvezető igazgató* – „*az Országos Meteorológiai Szolgálat megfigyelő hálózatának informatikai fejlesztésében végzett több évtizedes, elkötelezett munkájáért.*”

Adamicza László Marcaltón észlel. A község Pápától északnyugatra a Marcal völgyében fekszik. A csapadékmérés 1934-ben kezdődött a településen. Adamicza László apósa, Visi János 1963. június 13-ai kezdettel kapott megbízást a marcaltői csapadékmérő állomás vezetésére, amit 1996. december 31-ig végzett. Visi úr betegsége miatt a csapadékmérő állomással együtt a vejéhez költözött. Így 1997 óta Adamicza László végzi az észlelői munkát. 2015-től a MET-ÉSZ felületen a napi csapadékösszeget is jelenti. Marcaltőre nem jellemző a szélsőséges időjárás, az eddigi észlelési időszakok alatt a falut elkerülték a veszélyes jelenségek. A család 53 évi mun-

Pongrácz Rita és V. Németh Zsolt a virágcsokor átnyújtása előtt

Vadász Vilmos átveszi az Emlékplakettet

Az Elismerő Oklevél átadása Molnár Lászlónak

Soósné Dezső Zsuzsánának gratulál V. Németh Zsolt

Zvara Ernő *meteorológiai állomásvezető* – „*az Országos Meteorológiai Szolgálat kékestetői állomásán a meteorológiai megfigyelésben közel 43 éven keresztül végzett szorgalmas és áldozatos munkájáért.*”

A Szolgálat közel másfél évszázados múltú mérőhálózatában hosszú évtizedek óta társadalmi észlelőként dolgozó csapadékmérő munkatársaink közül idén is négyen részesültek elismerő oklevélben és pénzjutalomban. A hálózat munkatársai utánajártak annak, ki milyen körülmények közül érkezett, hol, mióta végzi munkáját.

káját tükrözte a díjazás.

Fecskovics János Mátészalka és Ebes állomások észlelője. Mátészalkán a meteorológiai mérések kezdete a 19. századra, 1889-ig nyúlik vissza. 1923-tól éghajlati állomásként működött a Mezőgazdasági Technikum udvarán. Fecskovics János 1959-ben került át a Technikumba oktatóként, s 1963-ban vette át az észlelői feladatokat elődjétől. A meteorológiai ismereteket mintegy 2–3000 diáknak adta át az oktatás során. Pár év múlva az állomást áthelyezték a kertjükbe, így a napi háromszori ész-

elés már kevesebb sportolást igényelt. 1999-ben Ebesre, Debrecen közelébe költöztek. Azóta Fecskovics János a csapadékmérést Ebesen végzi. Elhivatottságát így foglalta össze: „a meteorológiai jelenségeket érzékelni, megfigyelni, feljegyezni és következtetéseket levonni nagyszemű feladat; velem is ez történt az öt évtized alatt; mindezek drága feleségem nélkül nem valósulhattak volna meg, csak kettőnk összefogásával, ez ma is így van, amit szívből köszönök.”

Nagy Ernőné Somogyhatvanból érkezett. Ez a település

alatt. Észlelőnk eddig 39 éven át végezte segítő munkáját Szolgálatunknak. Egészségi állapota nem tette lehetővé, hogy részt vegyen az ünnepségen, ezért a kitüntetést személyesen viszik el kollégáink Somogyhatvanba.

Tóth Róbert beszámolója a díjátadásról lapunk 33. oldalán olvasható.

Zsótér Ferenc a fővárosban, Rákoshegyen végzi észlelő munkáját. Egyetemi hallgatóként kezdte a csapadékmérést 63 évvel ezelőtt itt, a XVII. kerületben, az Ady Endre utcában. Elődünk, az Országos Meteorológiai Intézet

Suhai György és V. Németh Zsolt kézfogása

Zvara Ernőt köszönti az Államtitkár az Oklevél átnyújtása előtt

Szakirodalmi Nívódíjat vesz át Horváth Lászlótól Lábó Eszter

Az OMSZ Elnöke gratulál Takács László MET-ÉSZ díjszak

Baranya megyében Szigetvártól északnyugatra fekszik. 1911-től folyik csapadékmérés a kis faluban. A csapadékmérő az iskola udvarában állt, a méréseket a mindenkori tanítók végezték. Amikor az iskola megszűnt a faluban, Bali Lászlóné tanítónő adta át a mérések folytatását Nagy Ernőnének. Így 1977-től ő végzi a megfigyeléseket a saját telkükön. Az eltelt közel négy évtizedben a falut elkerülték az időjárási rendkívüliségek. Megfigyelték még, hogy a téli időszakok enyhülnek és egyre kevesebb a hó. A nyarak viszont melegebbek és szárazabbak. Megszűntek a csendes, lassú áztatós esők, helyette inkább viharos széllel, dörgéssel nagy mennyiségű csapadék hullik rövid idő

az állomás létesítéséről ún. szervezési lapot állított ki, amin feltüntették az észlelő helyettesét is, ebben az esetben ez a személy Zsótér úr édesanyja volt, aki egy időben az egészségügyi hatóságnak is gyűjtött csapadékmintákat. Zsótér Ferenc 1955-ben meteorológus oklevelet szerzett. Munkatársunkként az OMI rádiószondázó osztályán, majd később Ferihegyen dolgozott. 1988-tól a radarállomás vezetője volt 1990-ben történt nyugdíjba vonulásáig. A csapadékmérő állomás 63 éves története során 1963. szeptember 8-án mérte a legnagyobb napi csapadékösszeget: 129,3 mm-t. A havi minimumot pedig 1986 szeptemberében; mindössze 0,9 mm-t. Köszönettel

tartozunk a 63 évi kitartó társadalmi munkájáért, melyet főállása mellett mindvégig ellátott. Tóth Róbert vele készített interjúja lapunk 34–37. oldalán olvasható.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat idén harmadízben hirdette meg az un. MET-ÉSZ észlelői hálózatába nap mint nap továbbítók között az „Év MET-ÉSZ észlelője” pályázatot. Az „Év MET-ÉSZ észlelője” díjat *Takács László* szentmártonkátai észlelőnk kapta. Nyugdíjasként fő hobbija az időjárás megfigyelése. A MET-ÉSZ rendszer beindulásakor azonnal csatlakozott az OMSZ amatőr észlelőinek táborához. Társadalmi csapadékmérőként is számíthat a Szolgálat lelkiismeretes munkájára. Három év alatt több mint 9000 jelentés küldött.

A Szolgálat Tudományos Tanácsa minden évben Szakirodalmi Nívódíjjal jutalmazza az év legszínvonalasabb szakmai publikációs termékét. Az idei „Szakirodalmi Nívódíjat” az OMSZ Tudományos Tanácsa *Lábó Eszter* osztályvezetőnek ítélte *Lábó E., Geresdi I. (2015): Study of longwave radiative transfer in stratocumulus clouds by*

1–2. osztályosok kategória

- helyezett: *Lakatos Jázmin Vanessza* (2. osztály) – Weöres Sándor Általános Iskola, Gyömrő
- helyezett: *Tillinger Réka* (1. osztály) – Újbudai Gárdonyi Géza Általános Iskola, Budapest
- helyezett: *Sindel Janka* (2. osztály) – Gál Ferenc Főiskola Szarvasi Gyakorló Általános Iskola és Gyakorlóóvoda, Szarvas

Különdíjak:

Rohács Zsuzsanna (1. osztály) – Pallavicini Sándor Általános Iskola, Sándorfalva

Tompai Attila (1. osztály) – Pallavicini Sándor Általános Iskola, Sándorfalva

Takács Zsófia (1. osztály) – Újbudai Gárdonyi Géza Általános Iskola, Budapest

3–4. osztályosok kategória

- helyezett: *Schmidt Hanna Barbara* (3. osztály) – Teleki Blanka Gimnázium Sziget Utcai Általános Iskola, Székesfehérvár

- helyezett: *Balogh Ronin* (4. osztály) – Pallavicini Sán-

Adamicza László társadalmi észlelő fogadja a gratulációt

Zsótér Ferenc ny. meteorológus és aktív társadalmi észlelő köszöntése

using bin optical properties and bin microphysics scheme címmel az Atmospheric Research 167. számában a 61–76. oldalon megjelent cikkéért. Az elismerő oklevelet *Horváth László*, a TuTa elnöke adta át a díjazottnak.

A Magyar Meteorológiai Társaság a tavaly kiírt gyermekrajzpályázat sikerére alapozva most a kisiskolásokat szólította meg rajzversenyével: „Forróbban, szárazabban, csapadékosabban. Nézz szembe a jövővel!” címmel. A szebbnél szebb pályaműveket két kategóriában értékelte a zsűri. Mindkét kategória első, második és harmadik helyezettje, valamint különdíjasa elismerést kapott az Országos Meteorológiai Szolgálat és a Magyar Meteorológiai Társaság elnökétől.

dor Általános Iskola, Sándorfalva

- helyezett: *Székely Anna Veronika* (4. osztály) – Újbudai Gárdonyi Géza Általános Iskola, Budapest

Különdíj: *Bitó Alexandra* (4. osztály) – Pallavicini Sándor Általános Iskola, Sándorfalva.

A díjak átadását követően rendhagyó módon műsorral is készültek a házigazdák. *Ferenczi György és a Raczkajam* adott elő néhány vidám zeneszámot a vendégek szórakoztatására. A kitüntetettek tiszteletére állófogadás zárta a rendezvényt.

A beszámolóban szereplő felvételeket *Pelsöczy Csaba* (FM) készítette.